

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/749/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614200504
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614200504.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudkýň JUDr. Ivety Jankovičovej a JUDr. Daše Kontríkovej v právnej veci žalobkyne: Československá obchodní banka, a.s., so sídlom Praha 5, Radlická 333/150, IČO: 000 013 50, zastúpenej advokátom: Mgr. Peter Olejár, Bratislava, Mikulášska 29, proti žalovanému: Z. J., nar. X. H. XXXX, bytom Y., J. J. XXXX/XX, zastúpeného opatrovníčkou: H. J., pracovníčka Okresného súdu Skalica, o zaplatenie 22.148,02 Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Senica z 20. augusta 2014 č. k. 6C/102/2014-61, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých zamietajúcich častiach **p o t v r d z u j**
e a v časti trov konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Senica č.k. 3Ro/18/2014-35 z 19. februára 2014, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 16.304,34 Kč s úrokom z omeškania vo výške 3.625,10 Kč, úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 16.304,34 Kč od 11. decembra 2013 do zaplatenia, do 15 dní po právoplatnosti tohto rozsudku; v časti zaplatenia úroku vo výške 2.218,58 Kč žalobu zamietol; v časti zaplatenia úroku vo výške 10,90% ročne zo sumy 16.304,34 Kč od 11. decembra 2013 do zaplatenia žalobu zamietol; žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi trovy konania vo výške 253,44 eur na účet právneho zástupcu žalobkyne do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvého stupňa právne ustanovením § 1, § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 2 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov a to v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len ZoSÚ), článkom 16 ods. 2 Nariadenia rady ES č. 44/2001 z 22. decembra 2000, článkom 6 ods. 1 a 3 a článkom 4 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 593/2008 zo 17. júna 2008. Vecne dôvodil, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 100.000 Kč, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť žalobkyňi v 60-tich mesačných anuitných splátkach vždy v 15. deň v mesiaci a to z výšky mesačnej splátky v sume 2.161 Kč, pričom žalovaný si svoje povinnosti neplnil a v dôsledku toho žalobkyňa dňom 15. septembra 2011 vyhlásila pohľadávku z úveru za splatnú a žalovaného vyzvala na zaplatenie zostatku dlhu. Nakoľko žalovaný bol v omeškaní, úrok z omeškania ku dňu 10. decembra 2013 predstavoval sumu 3.625,10 Kč a úrok z úveru vyčíslený ku zhodnému dňu bol vo výške 2.218,58 Kč. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že žalobkyňa vyhlásila predčasnú splatnosť úveru a bol toho názoru, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu, pričom po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru dňom splatnosti dlhu zaniká. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobkyňa má právo na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku z úveru vo výške 10,90% ročne len

do 15. septembra 2011, kedy bola vyhlásená pohľadávka za splatnú a na základe uvedeného vzniklo žalobkyni právo na zaplatenie tohto úroku, avšak z predloženého výpisu z účtu vyplynulo, že žalovaný žalobkyni túto sumu uhradil a preto ich súd prvého stupňa žalobkyni nepriznal. Súd nepriznal ani úrok z úveru zo sumy 16.304,34 eur vo výške 10,9% ročne od 11. decembra 2013 do zaplatenia, keďže ho žalobkyňa požaduje už po splatnosti úveru. Súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku v sume 49,50 eur a z trov právneho zastúpenia 142,98 eur za dva úkony, v druhom odseku priznáva náhradu trov konania pozostávajúceho zo súdneho poplatku 35,50 a z trov právneho zastúpenia 166,39 eur za tri úkony a cestovnú náhradu 51,55 eur.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že odvolanie podáva voči zamietajúcej časti a to v časti zmluvného úroku 2.218,58 Kč a zmluvného úroku vo výške 10,90% zo sumy 16.304,34 Kč od 11. decembra 2013 do zaplatenia. Dôvodila, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.). Uviedla, že nárok si uplatnila na základe uzatvorenej zmluvy so žalovaným zo dňa 22. novembra 2008 a to zmluvy o úvere č. 003005779R, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver 100 000 Kč, pričom účastníci si dohodli, že žalovaný bude poskytnutý úver splácať v pravidelných mesačných splátkach po 2.161,00 Kč. Žalovaný si však svoje povinnosti neplnil na čo bol žalobkyňou opakovane upozorňovaný a bolo mu doručené i oznámenie o zosplatnení úveru. Poukázala na ustanovenie § 502 ods. 1 Obz (z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník), v zmysle ktorého od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Namietala, že úrok z úveru je vlastne cena, odplata za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, tj. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 14Co/83/2012 majúc za to, že v predmetnom prípade sa jedná o ustanovenie zmluvy čl. 1.5 a 1.7, v ktorom je uvedené, že splátky istiny po termíne splatnosti budú ďalej úročené úrokovou sadzbou uvedenou v článku 1.5 zmluvy a k tomu navyše sadzbou úrokov z omeškania. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcu v zaplatenom súdnom poplatku 35,50 eur a v trovách právneho zastúpenia 55,46 eur.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutej časti vecne správny a je dôvodné ho potvrdiť (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.), ale v časti trov konania je nepreskúmateľný a preto je v tejto časti potrebné ho zrušiť (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 26. januára 2016 (§ 156 ods. 1 O.s.p.).

Odvolateľka svoje odvolanie odôvodnila v podstate tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. je daný, len ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 132 O.s.p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú ani inak nevyšli počas konania najavo alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, dôležitosti, zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 122 až 135 O.s.p.. Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. je daný, len ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo právnu normu síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím i s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré je náležité, podrobné a logické. Niet žiadneho dôvodu nestotožniť sa s argumentáciou súdu prvého stupňa pojatou ním do odôvodnenia napádaného rozsudku a podporujúcou nim zvolený spôsob rozhodnutia. Vzhľadom k aktuálnej úprave procesného práva by tak v zásade odvolaciemu súdu postačovalo i len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa a odvolanie sa na ne (prvá časť ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p.), ale pre úplnosť a vyporiadanie sa s tzv. odvolacími námietkami odvolací súd dopĺňa ešte (druhá časť ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. in fine) nasledovné:

Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách opakovane zaoberala. Najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 4 Obo 14/98 konštatoval „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 6Co 182/2001 skonštatoval, že zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania je obchádzaním zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 OZ o administratívnom maxime úrokov z omeškania.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Odvolací súd nižšie uvedené odôvodnenie cituje z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 190/2014:

„Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr.C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že:- pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

Zákonodarca opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadlženia obyvateľstva z úverových vzťahov. Cit napr. z dôvodovej správy k novele nar.vl.87/1995 Z.z. vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. „Cieľom predkladaného návrhu je doceliť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedlňuje neprimeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa....Spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprimeraných ziskov...“.

Nemali by byť pochybnosti, že za úver možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie).Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom

stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zdržiavanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta).

Uvedenej ponuky zákona (dispozície) sa evidentne dotýka dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškание a ďalších sankciách. Ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprímeraný nárast dlhu, zákonite sa natíska otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách).

Nikto asi nepochybuje o tom, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách je v neprospech žalovanej. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z. „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaného, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Uplatnený úrok 10,90% p.a. prevyšuje úrok z omeškania a problematická klauzula o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru v rozpore s ust. § 3a ods.3 nar. vl. 87/1995 Z.z..

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti trov konania zrušil, keďže napadnutý výrok v časti trov konania je v rozpore s ustanovením § 151 ods. 8 O.s.p., keďže nie sú osobitne vyjadrené trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania a i odôvodnenie trov je nepreskúmateľné, keďže obsahuje dva odlišné odseky (viď str. 5 napadnutého rozsudku) s odlišnými náhradami za zaplatený súdny poplatok (49,50 eur a 35,50 eur) i za právne služby (142,98 eur a 166,39 eur).

Povinnosťou súdu prvého stupňa bude opätovne posúdiť náhradu trov konania (pri zohľadnení podania odvolania len žalobkyňou a nie i žalovaným) a o nej rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

Odvolací súd v odvolacom konaní úspešnému žalovanému, ktorému by v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. prináležala náhrada trov konania náhradu trov nepriznal, keďže si ju návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.